

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

RadioMedian lausunto

Asia: U 61/2016 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden tiettyihin verkkolähetyksiin ja televisio- ja radio-ohjelmien edelleenlähetyksiin sovellettavien tekijänoikeuden ja lähioikeuksien käyttämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta (asetus TV- ja radio-ohjelmien verkkolähetyksistä)

1

Kiitämme Sivistysvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston kirjelmästä television- ja radion lähetysoikeuksia koskevasta asetusehdotuksesta. RadioMedian tässä esittämät näkemykset vastaavat myös Euroopan radioliiton (Association of European radios) näkemyksiä komission asetusehdotuksesta. Radiomedia on Euroopan radioliiton jäsen. AER edustaa 4500 kaupallista radiokanavaa Euroopassa.

RadioMedia esittää pääviestinään seuraavaa:

Ehdotuksen 2 artiklan 2 kohta jättää huomiotta kaupallisen radion näkökulman ja vakiintuneen käytännön oikeuksien käytöstä maksettavaa korvausta määritettäessä. RadioMedia pitää ehdotettua muotoilua kaupallisen radiotoimialan kannalta huolestuttavana.

Kaupallisella radiotoimialalla on Euroopan laajuisesti jo pitkään vakiintunut käytännöksi, että oikeuksien käytöstä maksettava korvaus perustuu radion liikevaihtoon. Tämä tulee huomioida asetuksessa.

Alkuperämaan periaate ja oikeuksista maksettava korvaus

RadioMedia kannattaa alkuperämaan periaatteen sisällyttämistä asetusehdotukseen, mutta toteaa lisäksi seuraavaa. Radiotoiminta on paikallista, alueellista tai valtakunnallista. Suomalaisten radiokanavien kuuntelu Suomen rajojen ulkopuolella on hyvin marginaalista. Suomalaista radiota Suomen ulkopuolella kuuntelevat ovat lähinnä Suomesta ulkomaille muuttaneita, työ- ja lomamatkailijoita. Ohjelmasisällön ohella myös radiomainonta on paikkaan sidottua, eivätkä yksittäiset lisäkuuntelijat Suomen

ulkopuolella tuo radioyhtiöille lisätuloja. Kyse on ennemminkin lisäpalvelusta vailla taloudellista merkitystä.

Asetusehdotuksen 2 artiklan 2 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi oikeuksista maksettavasta korvauksesta ja sen suuruutta määritettäessä huomioitavista seikoista. Ehdotuksen mukaan määritettäessä oikeuksista maksettavan korvauksen määrää on otettava huomioon kaikki verkossa tarjottavaan oheispalveluun liittyvät muuttujat, kuten palvelun ominaisuudet, yleisö ja kieliversio.

RadioMedian näkemyksen mukaan ehdotus jättää huomiotta kaupallisen radiotoimialan. Kaupallisella radiotoimialalla on Euroopan laajuisesti jo pitkään vakiintunut käytännöksi, että oikeuksien käytöstä maksettava korvaus perustuu radion liikevaihtoon. Tyypillisesti Euroopan radioyhtiöt maksavat musiikin käytöstä radiossa tietyn prosenttiosuuden liikevaihdostaan. Tämä tulee huomioida asetuksessa.

Erityisen huolestuttava RadioMedia pitää kirjausta yleisöstä, jota pyritään täsmentämään asetusehdotuksen resitaalien kohdassa 10. Tämän mukaan korvausta määritettäessä tulisi huomioon ottaa yleisö kaikissa niissä valtioissa, joissa radiolähetystä voi kuunnella.

”niin lähetystoimintaa harjoittavan organisaation päätoimipaikkana olevassa jäsenvaltiossa kuin muissa jäsenvaltioissa, joissa palvelu on saatavilla ja sitä käytetään”

Kirjaus ei miltään osin vastaa kaupallisella radiotoimialalla Euroopan laajuisesti vakiintunutta käytäntöä. Potentiaalisen kuuntelijajoukon huomioiminen korvausta määritettäessä tarkoittaisi kaupallisen radion kannalta sellaisen tekijän huomioimista, joka ei millään muotoa heijasta oikeuksien arvoa radiotoiminnassa. Kuten jo aiemmin olemme todenneet, radiotoiminta on paikallista tai kansallista, eivätkä mahdolliset lisäkuuntelijat valtion rajojen ulkopuolelle tuo radiolle uusia ansaintamahdollisuuksia tai lisätuloja.

Edelleenlähettäminen

Asetusehdotuksessa ehdotetaan, että lupa edelleenlähettämiseen voidaan antaa tai evätä vain yhteishallinnointiorganisaation välityksellä. Ehdotuksessa myös pyritään täsmentämään edelleenlähettämisen määritelmää. Määritelmässä todetaan, että edelleenlähetyksellä ei tarkoiteta edelleenlähettämistä internetissä siten kuin se on asetuksessa (EU) 2015/2120 määritelty. Käytännössä ehdotettu 3 artikla koskisi siten vain

satelliitin, maanpäällisen verkon, suljetun internetverkon ja matkaviestin verkon tai vastaavan välityksellä tarjottavaa edelleenlähetystä.

Sinänsä hyvinkin perusteltu internetin rajaaminen soveltamisalan ulkopuolelle jättää kuitenkin edelleen avoimeksi radion kannalta olennaisen kysymyksen radiosisältöjen ”edelleenlähettämisestä” internetissä. Radioyhtiöiden kannalta ongelmaksi jää edelleen radiolähetysten ansiotarkoituksessa toteutettava luvaton linkittäminen internetissä. Kyse on radioyrietysten tuottaman sisällön hyödyntämisestä kolmannen osapuolen, kuten TuneIn, liiketoiminnan perustana ilman radioyrietyksen lupaa. TuneIn ja lukuisat muut vastaavat toimijat kokoavat omille verkkosivuilleen runsaan joukon radiolähetystysiä sekä radioyrietysten tuottamaa muuta sisältöä, joiden ympärille he myyvät mainontaa. Toiminta perustuu siten radioyrietysten kustantaman sisällön hyödyntämiseen.

RadioMedia pitää erittäin tärkeänä sääntelyn kehittämistä tavoitteena luovien sisältöjen tuottaman taloudellisen arvon oikeudenmukaisempi jakaminen sisältöjen tuottajien ja sisältöjä liiketoiminnassaan hyödyntävien tahojen välillä. Sääntelyllä tulee turvata oikeudenhaltijoiden ja sisältöjen tuottajien mahdollisuudet määrätä, käytetäänkö niiden tuottamaa sisältöä ja millä edellytyksin käyttö tapahtuu, sekä niiden mahdollisuudet saada oikeudenmukainen korvaus käytöstä. Nykylainsäädäntö ei riittävällä tavalla turvaa radiotoimijoiden mahdollisuuksia päättää tuottamansa radiolähetysten hyödyntämisestä verkkoympäristössä.

RadioMedia ry on kaupallisen radiotoimialan kattojärjestö, jonka tehtävänä on edistää radiotoiminnan harjoittamista ja tukea alan kehitystä Suomessa. Liitto edustaa sekä paikallisia että valtakunnallisia radiotoimijoita. RadioMedian jäsenet harjoittavat radiotoimintaa 94 radiokanavalla.

RadioMedia ry

Stefan Möller

toimitusjohtaja

stefan.moller@radiomedia.fi

Johanna Halkola

edunvalvontapäällikkö

johanna.halkola@radiomedia.fi

puh. 0400 50 8877

puh. 050 377 98 36